

ПЕТРИШИНА Н. С.

ст. викладач

ПВНЗ «Хмельницький економічний університет»

ПЕРУН Р. В.

студент магістратури

ПВНЗ «Хмельницький економічний університет»

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

В статті розглянуто особливості обліку готової продукції, її класифікація та оцінка. Мета статті полягає у дослідженні проблемних аспектів обліку готової продукції та її реалізації. Визначено напрями удосконалення первинного обліку реалізації готової продукції. Також надано пропозиції щодо покращення обліку готової продукції та її реалізації. Встановлено, що однією з складових ефективної організації обліку наявності та руху готової продукції є високий рівень використання облікової інформації для оцінки якісних та кількісних характеристик готової продукції.

Ключові слова: виробництво, готова продукція, класифікація, оцінка, реалізація продукції, собівартість.

ПЕТРИШИНА Н. П.

ст. преподаватель

ЧВУЗ «Хмельницкий экономический университет»

ПЕРУН Р. В.

студент магистратуры

ЧВУЗ «Хмельницкий экономический университет»

ПРОБЛЕМЫ УЧЕТА ГОТОВОЙ ПРОДУКЦИИ И ЕЕ РЕАЛИЗАЦИИ

В статье рассмотрены особенности учета готовой продукции, ее классификация и оценка. Цель статьи заключается в исследовании проблемных аспектов учета готовой продукции и ее реализации. Определены направления совершенствования первичного учета реализации готовой продукции. Также представлены предложения по улучшению учета готовой продукции и ее реализации. Установлено, что одной из составляющих эффективной организации учета наличия и движения готовой продукции является высокий уровень использования учетной информации для оценки качественных и количественных характеристик готовой продукции.

Ключевые слова: производство, готовая продукция, классификация, оценка, реализация продукции, себестоимость.

PETRYSHYNA N. P.

senior lecturer

Private Institution of Higher Education "Khmelnyskyi Economical University"

PERUN R. V.

student of magistracy

Private Institution of Higher Education "Khmelnyskyi Economical University"

PROBLEMS OF ACCOUNTING OF FINAL PRODUCTS AND THEIR IMPLEMENTATION

Features of accounting of final products, their classification and evaluation have been considered in the article. The purpose of the article is to study the problematic aspects of final products and its implementation. The ways of improving of primary accounting of realization final products have been determined. Also it has been submitted suggestions for improvement of final products and its implementation. It has been established that one of the components of an effective accounting presence and movement of final products is high level of use the accounting information to evaluate the qualitative and quantitative characteristics of the final of products.

Keywords: production, final products, classification, assessment, realization of production, cost price.

tinna.dom@gmail.com

Постановка проблеми. В сучасних ринкових умовах успішна діяльність кожного суб'єкта господарювання полягає у підвищенні рівня економічної ефективності виробництва продукції. Облік готової продукції є важливою темою для розгляду та її актуальність полягає в тому, що більшість підприємств України займається виробництвом та реалізацією продукції.

Результатом діяльності будь-якого підприємства є випуск готової продукції, виконання робіт або надання послуг. Адже саме завдяки цьому вони і отримують свій основний прибуток. Тому тема обліку готової продукції та її правильного відображення в обліку є актуальною.

Поліпшення організації обліку готової продукції є основним способом досягнення соціальної та економічної ефективності діяльності підприємства.

Аналіз останніх досліджень. Проблемні питання організації обліку готової продукції найбільш ґрунтовно розглянуто в працях таких вітчизняних вчених, як Ф.Ф. Бутинця, А.М. Герасимовича, С.Ф. Голова, В.І. Єфименка, І.В. Жиглей, М.В. Кужельного, В.Г. Линника, В.М. Мурашка, В.М. Пархоменка, І.І. Пилипенка, Л.К. Сук, В.Я. Савченка, В.В. Сопка. Проте ряд важливих проблем обліку готової продукції ще й досі залишилися не дослідженими.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до П(С)БО 9 «Запаси», готова продукція належить до запасів. Готовою продукцією вважаються конкретні вироби, що пройшли всі стадії технологічної обробки на підприємстві, відповідають встановленим стандартам чи технічним умовам, прийняті відділом технічного контролю і здані на склад або безпосередньо замовнику [4].

При організації обліку готової продукції основним є визначення її характеру. Згідно з цією ознакою продукцію групують за формою (уречевлена, результати виконаних робіт чи наданих послуг), ступенем готовності (готова продукція, напівфабрикати та незавершене виробництво) та технологічною складністю (проста, складна).

Методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про готову продукцію визначаються П(С)БО 9 «Запаси» та 16 «Витрати».

В бухгалтерському обліку готова продукція оцінюється у відповідності до П(С)БО 9 «Запаси» за первісною вартістю, яка визначається згідно з П(С)БО 16 «Витрати».

П(С)БО 16 «Витрати» визначає два поняття собівартості готової продукції: собівартість реалізованої продукції та виробнича собівартість продукції.

Оцінка готової продукції при її продажі залежить від облікової політики підприємства, в частині оцінки запасів при їх вибутті. При цьому можуть застосовуватися методи, передбачені П(С)БО 9 «Запаси».

При відображенні продажу готової продукції в бухгалтерському обліку зазначаються дві її оцінки: оцінка, що прийнята підприємством згідно з обліковою політикою – первісна вартісна (за дебетом рахунку 901 «Собівартість реалізації готової продукції») та оцінка, що визначається за домовленістю сторін (за кредитом рахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції»).

Облік готової продукції повинен забезпечити контроль за виконанням завдань по випуску продукції згідно з договірним асортиментом на всіх стадіях її руху; зберігання готової продукції за обсягом, асортиментом та якістю; своєчасну випуску документів на відвантаження; використання фінансових і матеріальних ресурсів за допомогою складання планових і фактичних калькуляцій собівартості продукції.

Аналітичний облік готової продукції на підприємствах ведеться за місцями її зберігання та окремими видами у натуральних, умовно-натуральних і вартісних показниках.

Для синтетичного обліку готової продукції призначено активний рахунок 26 «Готова продукція». Цей рахунок призначений для узагальнення інформації про наявність та рух продукції, виготовленої підприємством.

Облік готової продукції включає такий комплекс робіт, при виконанні яких забезпечується своєчасний і якісний облік виробництва, випуску та реалізації готових виробів не тільки в цілому за звітний період, але і за коротші проміжки часу, контроль за цілісністю і своєчасним відвантаженням готової продукції покупцям [1, с. 291].

З прийняттям Національних стандартів бухгалтерського обліку в Україні виникає необхідність по-новому відображати господарські операції з випуску готової продукції та її реалізації. Реалізація випущеної готової продукції – кінцева мета діяльності підприємства, заключний етап кругообігу його засобів, по завершенні якого визначаються результати господарювання та ефективність виробництва.

Облік готової продукції здійснюється на основі первинних документів – актів, накладних, відомостей випуску продукції; документів, що засвідчують якість. З використанням комп'ютерної техніки на багатьох виробничих підприємствах прийнято вести облік реалізації готової продукції без застосування узагальнюючих документів. Виняток становить формування оборотно-сальдової відомості за рахунком 26 «Готова продукція». Цей документ характеризує інформацію щодо оборотів і залишків готової продукції [2, с. 651].

Однак, на нашу думку, цього недостатньо, тому доцільно на підставі первинних документів складати реєстри документів з реалізації готової продукції. Реєстри необхідно формувати за напрямками реалізації, видами продукції, покупцями та замовниками. Щоденне заповнення цих реєстрів дасть змогу здійснювати оперативний контроль за реалізацією продукції, застосуванням цін та їх змінами, надходженням виручки.

Для виявлення шляхів вирішення проблем формування виробничої собівартості, обліку готової продукції та її реалізації доцільно розглянути різні точки зору в області бухгалтерського обліку. Одне з актуальних питань обліку виробничих запасів, калькулювання собівартості продукції й пов'язаного з ним ціноутворення – облік і розподіл загальновиробничих витрат.

Формування виробничої собівартості продукції в бухгалтерському обліку здійснюється на підставі П(С)БО 16, Інструкції до Плану рахунків та Методичних рекомендацій [5].

Останнім часом ця проблема стала ще більш актуальною, тому що існує протиріччя між Податковим кодексом та П(С)БО. Якщо порівняти склад загальновиробничих витрат згідно з цими двома системами обліку, можна побачити, що існують незначні відмінності між деякими пунктами витрат, які входять до загальновиробничих. Це може викликати труднощі при формуванні собівартості, незважаючи на те, що дотримуючись змін, внесених до Податкового кодексу України, загальновиробничі витрати входять до собівартості виготовленої та реалізованої продукції.

Але незважаючи на це, підприємства повинні й надалі надавати детальний зміст змінних та постійних загальновиробничих витрат, щоб полегшити прийняття рішення щодо відображення цих витрат в бухгалтерському та податковому обліку.

На нашу думку, доцільно відбивати інформацію про зміни у формуванні собівартості в бухгалтерському обліку з метою більш точного віднесення витрат до її складу і всебічного контролю за процесом виробництва продукції.

Одночасно, з метою підвищення ефективності виробництва підприємства повинні, як і раніше, активно вести управлінський облік. Для цього необхідно насамперед визначити номенклатуру витрат для планування й обліку конкретного цеху, ділянки; розробити методику підрахунку й оцінки залишків незавершеного виробництва, а також порядок визначення результатів господарської діяльності.

Удосконалення бухгалтерського обліку собівартості продукції вимагає аналізу альтернативних напрямків облікової політики, обґрунтування оптимальних рішень, що не суперечать міжнародним стандартам.

Також існує проблема в обліку готової продукції стосовно плати за отриману продукцію, виконані роботи та надані послуги. Адже майже кожному підприємству доводилося продавати продукцію чи виконану роботу з відстрочкою платежу та доводилося боротися з неплатежами. Підприємству необхідно знати, які юридичні засоби використовувати для отримання своїх грошей, як правильно організувати роботу зі стягнення дебіторської заборгованості [3, с. 5].

Висновки. Отже, сьогодні однією з складових ефективної організації обліку наявності та руху готової продукції є високий рівень використання облікової інформації для оцінки

якісних та кількісних характеристик готової продукції.

Результати дослідження з організації обліку готової продукції свідчать про те, що існує ряд проблем, які впливають на організацію ведення обліку готової продукції.

Вирішення досліджених проблем дозволить ефективно здійснювати бухгалтерський облік готової продукції та її собівартості, підвищить ефективність виробництва, і тим самим підтримає конкурентоспроможність виробленої продукції, нарощуючи економічний потенціал підприємства.

Список використаних джерел

1. Бухгалтерський фінансовий облік : [підручник для вузів / за ред. Ф.Ф. Бутинця]. – 7-е вид., доп. і перероб. – Житомир : ПП «Рута», 2006. – 831 с.
 2. Бухгалтерський облік та оподаткування : [навч. посібник / за ред. Р.Л. Хом'яка, В.І. Лемішовського]. – Львів : Бухгалтерський центр «Ажур», 2008. – 1112 с.
 3. Голов С.Ф. Чи перешкоджає П(С)БО 16 «Витрати» економічній роботі на підприємстві? / С.Ф. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – № 5. – С. 3–10.
 4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246; зі змінами та доп.
 5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : затв. наказом Міністерства фінансів України 31.12.1999р. № 318; зі змінами та доп.
-